

Олена Кузнецова,
доктор філол. наук,
професор кафедри журналістики та
засобів масової комунікації,
Національний університет
“Львівська політехніка”,
o.d.kuznetsova@gmail.com

СИНКРЕТИЗМ МЕДІАЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОФЕСОРА ОЛЕКСАНДРИ СЕРБЕНСЬКОЇ

© Кузнецова Олена, 2020

Стаття належить до досліджень із сучасної української медіалінгвістичної персонології, її предметом став синкретизм як поєднання мовознавчих розділів, підрозділів медіалінгвістичних праць професора Львівського національного університету імені Івана Франка, академіка вищої школи України, заслуженого професора Олександри Сербенської.

Виокремлено, проаналізовано наукові статті, доповіді дослідниці з україномовної медіалінгвістики за 60 років, з 1958 до 2019 року. З'ясовано, що домінантами медіалінгвістичних праць професора Олександри Сербенської є державо-, культуротворча, комунікативна, нормативна, екозахисна функції української мови сучасних мас-медіа.

Праці з української мови засобів масової інформації професора Олександри Сербенської підтверджують, що українська медіалінгвістика має свою історію, пов'язану з історією української преси, давні традиції відстоювання норм української мови, складну структуру, яка поєднує традиційні, нові розділи і підрозділи українського мовознавства. Встановлено, що медіалінгвістичні праці професора Олександри Сербенської охоплюють міждисциплінарні науки мовознавства, мають кілька предметів пізнання.

Синкретизм поєднання різних розділів і підрозділів мовознавства в дослідженнях з української медіалінгвістики професора Олександри Сербенської дає підстави найменувати утворені мовознавчі напрями: медіасоціолінгвістика, когнітивна медіалінгвістика, медіалінгвостилістика, медіалінгвосеміотика, медіатермінолінгвістика, медіалінгвоєкологія, медіалінгвопедагогіка, медіапсихолінгвістика, історія медіалінгвістики, теорія медіалінгвістики, методологія медіалінгвістики, що свідчить про академічну широту, першість дослідниці у синкретичних підходах в українській медіалінгвістиці, наукову новизну, багатоаспектність предметів, об'єктів досліджень з української медіалінгвістики професора Олександри Сербенської.

Ключові слова: українська медіалінгвістика; медіалінгвістична персонологія; Олександра Сербенська; синкретизм розділів, підрозділів української медіалінгвістики.

Olena Kuznetsova

SYNCRETISM OF MEDIALINGUISTIC RESEARCHES OF PROFESSOR OLEXANDRA SERBENSKA

The article is related to researches on modern Ukrainian media linguistics personology. Its subject is syncretism as a combination of linguistic divisions, divisions of media linguistic works of professor of Ivan Franko National University of Lviv, academician of Academy of High school of Ukraine, honored Professor Olexandra Serbenska.

The scientific articles and reports of the researcher on Ukrainian-language media-linguistics over 60 years from 1958 to 2019 have been researched and analyzed. It has been found out that the dominant of media-linguistic works of Professor Olexandra Serbenska carry the state-creational, cultural, communicative and normative functions of the Ukrainian language of modern mass media.

The works on the Ukrainian language of the mass media by Professor Olexandra Serbenska confirm that Ukrainian media-linguistics has its own history related to the history of the Ukrainian press, ancient traditions of upholding the norms of the Ukrainian language, a complex structure which combines traditional, new sections and divisions of Ukrainian linguistics. It is confirmed that the media-linguistic works of Professor Olexandra Serbenska cover the interdisciplinary sciences of linguistics and have several subjects of cognition.

Syncretism combination of different sections and chapters of linguistics in the study of Ukrainian mediallynguistics Professor Olexandra Serbenska gives reason to name the formation of linguistic areas: social linguistics of media, cognitive media linguistics, media linguistic stylistics, media linguistic semiotics, media linguistics terminology, ecology of media linguistics, pedagogic media linguistics, media linguistics psychology, history of media linguistics, theory of media linguistics, methodology of media linguistics which confirms academic breadth, supremacy in syncretic approaches in Ukrainian media linguistics, scientific novelty, multidimensionality of subjects, objects of research from Ukrainian media-linguistic professor Olexandra Serbenska.

Key words: Ukrainian media-linguistics; media-linguistic personality; Olexandra Serbenska; syncretism of sections, units of Ukrainian media-linguistics.

Постановка проблеми. Сучасна медіалінгвістика, віддаючи належне мові, мовленню засобів масової інформації, що є транслятором суспільно важливої, значущої, новинної інформації для орієнтування мас-медійної аудиторії, розв'язання гострих проблем суспільства і людини, досліджує друковану, аудіо-, аудіовізуальну мову мас-медій, адже від точності, відповідності її нормам мовознавства залежить сприйняття інформації, реакція реципієнтів, їхні орієнтири, вчинки, дії, що зумовлює значення вибраної проблеми дослідження.

Одним із перших магістральних наукових напрямів мовознавчих досліджень професора Олександри Сербенської є українська мова преси, мова газет, мовлення радіо й телебачення як підрозділи сучасної української медіалінгвістики. Дослідниця завжди дбала про підвищення рівня грамотності газет, передач радіо, телебачення, сприяла утвердженню української державної мови в мас-медіа.

Медіалінгвістичні праці професора Олександри Сербенської цитують сотні дослідників української мови, однак її діяльність на ниві української медіалінгвістики ще не була окремим предметом досліджень, хоча за численністю праць, багатоаспектністю предметів, об'єктів потребує детального розгляду та вивчення.

Мета статті: виявити напрями, поєднання розділів, підрозділів українського мовознавства у медіалінгвістичних працях професора Олександри Сербенської, означити доміанти таких її праць, дати їм назви, що відображають синкретизм розділів, підрозділів медіалінгвістики.

Завдання дослідження: показати висвітлення медіалінгвістичних праць у кожному десятилітті, виявити їх кількість, належність до розділу, підрозділу мовознавства, розкрити поєднання підрозділів досліджень з медіалінгвістики в монографіях, наукових статтях, доповідях професора Олександри Сербенської, дати їм назви.

Джерельну базу дослідження становить вибірка наукових праць з медіалінгвістики професора Олександри Сербенської зі списку публікацій 2019 р. [1] від виходу першої наукової публікації 1958 р. до медіалінгвістичних праць 2019 р. включно.

Відповідно до поставлених завдань було використано прагматичний метод, предметно-оглядовий, порівняльний, кількісний, системний аналіз монографій, наукових статей, доповідей, інших наукових, навчальних праць із медіалінгвістики професора Олександри Сербенської.

Аналіз останніх досліджень. Професор Анастасія Мамалига пише: “У працях М. Жовтобрюха, О. Сербенської спостерігаємо зародження аналізу мови, поцінування за ініціативи письменників ще на початку ХХ ст., але визначальною для подальшого дослідницького розвитку стала друга половина минулого сторіччя” [2; с. 15].

Професор Михайло Жовтобрюх – один із перших дослідників історії мови преси, якому належать дві монографії “Мова української преси (до середини дев’яностих років ХІХ ст.) (1963) та “Мова української періодичної преси (кінець ХІХ – поч. ХХ ст.)” (1970). В останній монографії професор Михайло Жовтобрюх писав: “... наукове дослідження історії літературної мови в усій сукупності її стилів і жанрів обов’язково передбачає також і глибоке всебічне вивчення мови періодичної преси на всіх етапах її існування” [3; с. 3]. Професор Лариса Шевченко називає інші роки початку медіалінгвістичних досліджень: “Українські медіалінгвістичні дослідження як самостійний філологічний напрям, окрема проблематика, методи аналізу й система наукових понять пов’язуються з достатньо пізнім періодом модерного часу – з останньою третиною ХХ ст.” [4; с. 4]. Професор Наталія Зикун у статті “Культура мови ЗМІ і рівень довіри до медіатекстів” пише: “Мова ЗМІ, насамперед преси, неодноразово ставала об’єктом наукової уваги, починаючи з першої половини ХХ століття” [5; с. 64]. Природно виникає питання: в які роки професор Олександра Сербенська розпочала досліджувати мову преси.

Виклад основного матеріалу. Перша стаття професора Олександри Сербенської “Про розроблення української юридичної термінології” опублікована в журналі “Радянське право” 1958 р., що дає підстави стверджувати: професор Олександра Сербенська почала досліджувати мову ЗМІ в 50-ті роки ХХ ст. У цій праці дослідниця, застосовуючи історичний підхід, опору на пресу, тричі посилається на україномовні австроугорські часописи, зокрема, пише: “Використовуючи номінальні права української мови в Австроугорщині, західноукраїнські юристи з 90-х років ХІХ ст. систематично видають українські юридичні журнали “Часопись правнича”, “Часопись правнича і економічна”, “Правничий вісник” [6; с. 108]. Як бачимо з першої наукової статті, професор Олександра Сербенська вже в 50-х роках проводила україномовні медіалінгвістичні дослідження, що поєднують кілька мовознавчих предметів дослідження: історію української мови, історію преси, юридичне термінознавство. Оновним напрямом медіалінгвістики цього періоду було *історичне медіатермінознавство*.

Звісно, за часовий проміжок з 50-х років ХХ ст. до 2020 р. предмети досліджень професора Олександри Сербенської з української мови засобів масової інформації змінювалися, що залежало від суспільно-політичних процесів, трансформації мас-медійної мови, розвитку теоретичного мовознавства, індивідуального світогляду, ціннісних орієнтирів, володіння новими теоретичними знаннями, дослідницькими навичками професора Олександри Сербенської.

Диференціюємо її наукові статті, доповіді з 1958 до 2020 рр. за десятиліттями, щоб розкрити зосередженість професора Олександри Сербенської на предметах мовознавчих досліджень ЗМІ, виявити нові відомі й ще не відомі підрозділи медіалінгвістики в її працях.

За вимогами до наукових статей, доповідей, тез, виголошених на міжнародних, всеукраїнських конференціях, предмет досліджень має бути зафіксованим у заголовку.

Аналіз заголовків та контенту всіх виявлених медіалінгвістичних праць професора Олександри Сербенської зі списку публікацій 2019 р., виявлення ключових слів: мова ЗМІ, мова преси, мовлення радіо, телебачення, дали можливість встановити, що на початку досліджень цього сегмента лінгвістики професор Олександра Сербенська обмежувалася мовою преси, мовою газетних видань, згодом розширила предмети своїх досліджень до мови ЗМІ, радіо-, телемовлення, мови тексту, дискурсу мас-медій.

Застосувавши історичний підхід у 60-ті роки ХХ ст., професор Олександра Сербенська осмислює у тезах доповіді “Юридична термінологія в мові творів Івана Франка” (1962) юридичні терміни, які використовував І. Франко. Джерелом її досліджень були журналістські матеріали Каменяра, що дає підстави говорити про поєднання лінгвофранкіани й медіалінгвістики, а цей підрозділ назвати *медіалінгвофранкіана*.

У публікаціях 60-х років з мови преси професор Олександра Сербенська поєднує різні мовознавчі розділи в своїх дослідженнях: історія української мови преси, юридична термінологія, історія преси. Працюючи на філологічному факультеті, зокрема над темою кандидатської дисертації щодо юридичної термінології, дослідниця вибрала об’єктом мову преси, а предметом юридичні терміни. Це підтверджують стаття “З історії вивчення української юридичної термінології” (1963) та тези “Вклад Івана Франка в розвиток української термінології”, виголошені на 11-й щорічній міжвузівській науковій конференції, присвяченій 110-річчю з дня народження Івана Франка, Львівського університету, Дрогобицького педагогічного інституту (1966). Зазначено, що Іван Франко друкувався у багатьох львівських виданнях, зокрема, у періодичному виданні галицьких юристів “Часописі правничому й економічному”, в першому числі цього видання за 1900 р. він опублікував свою працю “Трималівський ключ в 1800 р.”.

Отже, у 60-х роках у трьох наукових публікаціях з мови преси професора Олександри Сербенської предмети досліджень охоплювали кілька розділів мовознавства й медіалінгвістики: юридичну *медіатермінологію*, історію україномовної преси, *медіалінгвофранкіану*.

В 70-ті роки предметом наукових зацікавлень професора Олександри Сербенської з мови ЗМІ були: науково-технічна термінологія у мові тогочасної публіцистики, функції терміна та трансформація фразеологізмів; об’єкт дослідження – публіцистика, газетний текст та мова газет. Це підтверджують три медіалінгвістичні праці: дві статті, одні тези, опубліковані в 70-ті роки: “Науково-технічний термін у мові сучасної публіцистики” (1976), *медіатермінологія*; “Функції терміна у газетному тексті” (1976), *медіатермінологія*; “Трансформація фразеологічних одиниць у мові газети” (1978), *медіафразеологія*.

Продуктивними щодо вивчення мови ЗМІ були 80-ті роки ХХ ст., в цей час надруковано дев’ять медіалінгвістичних праць професора Олександри Сербенської: три книги, шість статей, з них три статті з *дериватології преси*: “Активні словотворчі процеси в мові сучасної преси. Деякі питання іменникового словотвору” (1980); “Мова масово-політичної інформації: нові дослідження українських вчених” (1980). “Слова на фото-, їх утворення і тенденції розвитку в сучасній українській та російській мовах” (1981).

1988 р. у різних збірниках праць опубліковано три статті: одна із *медіасоціолінгвістики* “Мова газети в аспекті соціально-культурного розвитку суспільства” (1988); дві статті з *культури мови преси* “Про культуру мови місцевої преси” (1988); “Проблеми культури газетної мови в умовах перебудови і демократизації суспільства” (1988).

Про комплексний підхід до медіалінгвістики, впровадження її результатів у навчальний процес свідчить вихід навчального посібника “Мова преси в контексті вимог перебудови” (1989). І ще співавторство у двох книгах: навчальному посібнику для студентів факультетів журналістики університетів в співавторстві з О. Пазяк, М. Фурдуй, Л. Шевченко “Українська мова. Практикум (1983); та розділ “Основи мовної майстерності журналіста” в навчальному посібнику “Теорія і практика радянської журналістики: Основи майстерності, проблеми жанрів” (1989).

Серед надрукованих наукових праць 90-х років щодо мови ЗМІ: дві книги, п’ять статей, одна брошура автореферату докторської дисертації. Остання стаття з *медіалінгвокультури* радянського періоду, що підтверджує маркування словом “пропаганди”, “Мова засобів масової інформації і пропаганди як виразник культури соціальної сфери” (1991).

Наступні дві наукові статті періоду незалежної України стосуються *медіалінгвістики* “Українська мова в засобах масової інформації” (1992) й “Мова української преси: стан вивчення, проблеми, завдання” (1994).

Професор Олександра Сербенська впроваджує свої наукові пошуки з медіалінгвістики у навчальний процес, зокрема друкує тексти лекцій “Основи мовотворчості журналіста в інтерпретації Івана Франка” (1993).

У результаті більше ніж трьох десятиліть наукових досліджень з медіалінгвістики Олександра Сербенська 1992 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук “Мова газети і мовотворчість журналіста в аспекті соціально-культурного розвитку суспільства”, що поєднує вже названі розділи мовознавства і підрозділи медіалінгвістики.

За результатами дворічної роботи у мовознавчій комісії НТШ з правопису виходить стаття професора Олександри Сербенської “Уваги до стилєвих особливостей та правописної практики в сучасних українських періодичних виданнях” (1997), що стосується *медіаорфографії*.

Про введення окремої дисципліни “Мова ЗМІ” як попередниці сучасної медіалінгвістики на факультеті журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка свідчать видання навчальної програми і практикуму: “Навчальна програма з курсу “Українська мова в засобах масової інформації” для студентів факультету журналістики” в співавторстві з О. Федик (1997); “Практикум з курсу “Українська мова в засобах масової інформації”. Вступ. Лексикологія. Для студентів факультету журналістики” (1998).

У Вроцлаві опублікована перша закордонна стаття професора Олександри Сербенської з *медіалінгвістики* “Нові тенденції у мові сучасної преси” (1998).

Про подальший розвиток досліджень з медіалінгвістики професора Олександри Сербенської свідчить її медіалінгвістична наукова школа, захищені під її керівництвом дисертації, що припали на 90-ті роки ХХ ст. і перше десятиліття ХХІ ст. 1995 р. захистила кандидатську дисертацію Ірина Стецула на тему “Політичний дискурс засобів масової комунікації: трансформація паралінгвістичних параметрів функціонування (на прикладі української преси)”, що можна зарахувати до сучасної *соціомедіалінгвістики*. 1996 р. кандидатом філологічних наук стала також випускниця факультету журналістики Людмила Павлюк (Петрук), захистивши дисертацію “Структурно-семантична організація полемічно-дискусійного дискурсу (за матеріалами української політичної публіцистики першої пол. ХХ ст.)”, що можна віднести до *історичної соціомедіалінгвістики*. Любов Конюхова захистила кандидатську дисертацію “Явище парцеляції в мові сучасних засобів масової комунікації” (1999), що стосується *стилістичного синтаксису медіалінгвістики*. Дисертація Христини Дацишин “Метафора в українському політичному дискурсі (за матеріалами сучасної періодики)” (2004) належить до *соціомедіалексики*. Дисертація Ольги Мітчук “Нові слова та їх значення у мові мас-медіа Рівненщини” (2006) охоплює проблеми *нео-, сленго- медіалексикології*. Дисертацію Вікторії Бабенко “Семіотичний інструментарій у комунікативній стратегії українського телебачення” (2008) можна зарахувати до *медіалінгвосеміотики*.

Десять наукових статей з медіалінгвістики оприлюднила професор Олександра Сербенська упродовж першого десятиліття двотисячних років. Дві наукові статті з мови ЗМІ професора Олександри Сербенської першого десятиліття двотисячних років стосувалися естетики мови та феноменології мови преси, що належать до розділу *медіалінгвофілософії*: “Мова преси як естетичний стереотип епохи” (2000); “Феномен усного мовлення” (2000); три наукові статті – *медіаорфоенії* як підрозділу медіалінгвістики “Роль аудіовізуальних засобів у творенні звукового образу Держави (2000); “Роль аудіовізуальних засобів у творенні звукового образу Держави” (2001); “Ефірне мовлення у взаєминах з усною мовою” (2002).

До підрозділів медіалінгвістики *медіалінгвоєкології* належить стаття “Засоби масової інформації і проблеми екології української мови” (2001); до *неомедіалінгвістики* – стаття “Інновації в мові сучасних мас-медіа” (2001); до *медіапсихолінгвістики* – стаття “Проти шаманських маніпуляцій над довербальною свідомістю українців” (2002); до *медіалінгвокультури* – стаття “Культура усного мовлення як навчальна дисципліна (з досвіду викладання)” (2003).

Медіатекстолінгвістики стосується стаття в співавторстві з Вікторією Бабенко “Телевізійний текст як об’єкт вивчення” (2009).

За 2010–2020 рр. професор Олександра Сербенська опублікувала шість праць з медіалінгвістики: п’ять статей і один навчальний посібник з мови ЗМІ для студентів факультету журналістики.

Статті 2010-х років, які стосувалися мови ЗМІ, розглядали проблеми *медіалінгвоєкології*, про що свідчить стаття “Ефірне мовлення в системі координат *медіалінгвоєкології*” (2011); та стаття з *медіасоціолінгвістики* “Роздумуючи про сутність радіо” (2012).

До *медіатекстолінгвістики* зараховуємо статтю “Образотворчі засоби в публічному тексті” (2013); до *медіатермінології* статтю “Термін *медійний* та споріднені з ним” (2014) та статтю в співавторстві із Вікторією Бабенко “Адаптація терміна: трансформації та інтерпретації *media* в українській мові” (2015); до *медіаорфоенії* статтю “Основні параметри милозвучності української мови” (2016).

2018 р. у співавторстві з Наталією Михайличенко виходить навчальний посібник для студентів факультету журналістики “Уживаймо правильно прийменникові конструкції”, що можна віднести до *медіалінгвостилістики*.

Висновки. Шістдесят років досліджень з медіалінгвістики засвідчують поглиблену увагу професора Олександри Сербенської до новочасних проблем розвитку конкретного мовознавства, української мови мас-медій як важливого державотворчого чинника, засобу консолідації народу. Виявлені 40 опублікованих медіалінгвістичних праць професора Олександри Сербенської відображають різнобічність її інтересів, енциклопедичність знань, європейський світогляд, державницькі позиції, новизну, сучасність і “вічність” домінуючих ідей мовної літературної норми, культури, екології мови в працях, що поєднують різні розділи української медіалінгвістики.

Професор Олександра Сербенська не тільки заклала фундамент львівської університетської школи медіалінгвістичних досліджень, а й розвинула наявні й створила нові підрозділи медіалінгвістики.

Медіалінгвістичні праці професора Олександри Сербенської підтверджують синкретичність, полідисциплінарність досліджень української мови, мовлення засобів масової інформації та комунікації.

Поєднання підрозділів мовознавства в медіалінгвістичних дослідженнях професора Олександри Сербенської як представника львівської університетської школи медіалінгвістики дає змогу виділити ще не досліджувані теми, предмети, підрозділи української медіалінгвістики, порівнювати дослідження представників київської, мінської, московської, Санкт-Петербурзької медіалінгвістичних шкіл, виявити їх новизну, особливості, вагомість щодо наукового внеску в медіалінгвістику.

Виявлення синкретичних розділів, підрозділів мовознавства у медіалінгвістичних працях професора Олександри Сербенської засвідчують через поєднання різних розділів, підрозділів українського мовознавства інтегральну функцію української медіалінгвістики.

Дослідженням з медіалінгвістики професора Олександри Сербенської притаманна полідисциплінарність у межах мови преси, радіомовлення, телемовлення, медіастилістики, медіалінгвостилістики та інших синкретичних напрямів.

Зважаючи на симетричність загального мовознавства й медіалінгвістики, серед наукових публікацій професора Олександри Сербенської за предметом дослідження виявили нові підрозділи медіалінгвістики й назвали їх: *медіалінгвофранкіана*, *медіасоціолінгвістика*, *медіатермінологія*, *медіафразеологія*, *медіалінгвокультура*, *медіалінгвофілософія*, *медіаорфоенія*, *медіалінгвоекотологія*, *неомедіалінгвістика*, *медіапсихолінгвістика*, *медіатекстолінгвістика*, *медіалінгвостилістика та інші*.

Пропозиції. Відкритим залишається питання: хто був першим українським медіалінгвістом – Михайло Жовтобрюх чи Олександра Сербенська, що можна довести, виявивши і встановивши дату виходу статті з історії преси професора Михайла Жовтобрюха, що передували першій його монографії з історії мови преси, та порівняти цю дату з датою (1958 р.) публікації першої статті професора Олександри Сербенської.

Потребує подальшого поглибленого аналізу дослідження кожного підрозділу медіалінгвістики професора Олександри Сербенської.

Диференціація праць професора Олександри Сербенської на основі предмета, сфери функціонування української мови ЗМІ показали, що результати такого дослідження розкривають специфіку використання мови в традиційних засобах масової інформації: пресі, радіо, телебаченні. Однак малодослідженими об'єктами є медіамова, медіамовлення інтернет-ЗМІ, соціальних мереж як засобів масової комунікації.

У наукових медіалінгвістичних працях професор Олександра Сербенська досліджує медіамову, медіамовлення як явища соціальні, духовні, психічні. Такі її медіалінгвістичні наукові статті, доповіді можна зарахувати до соціомедіалінгвістики, теомедіалінгвістики, психомедіалінгвістики, медіалінгвокультурології, що також не досліджені ґрунтовно.

Перспективним видається дослідження полідисциплінарності медіалінгвістичних досліджень провідних вчених львівської та київської медіалінгвістичних шкіл. Потребує упорядкування медіалінгвістична термінологія.

1. Список публікацій Олександри Сербенської // *Теле- та радіожурналістика*. 2019. Вип. 18. С. 72–87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tir_2019_18_13
2. Мамалига А. Сучасні напрями досліджень мови соціальних комунікацій // *Стиль і текст*. 2012. Вип. 13. С. 15–21.
3. Жовтобрюх М. А. *Мова української періодичної преси (кінець XIX – поч. XX ст.): монографія* / М. А. Жовтобрюх. К.: Наук. думка, 1970. 304 с.
4. Шевченко Л. І. *Медіалінгвістика в сучасній Україні: аналіз ситуації* // *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2013. Вип. 26. С. 3–12.
5. Зикун Н. І. *Культура мови ЗМІ і рівень довіри до медіатекстів* / Н. І. Зикун // *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2012. Вип. 31. С. 63–66.
6. Сербенська О. А. *Про розроблення української юридичної термінології* // *Радянське право*. 1958. № 4. С. 106–112.

References

1. 1. Spysok publikatsii Oleksandry Serbenskoï // *Tele- ta radiozhurnalistyka*. 2019. Vyp. 18. S. 72–87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tir_2019_18_13
2. Mamalyga A. *Suchasni napriamy doslidzhen movy sotsialnykh komunikatsii* // *Styl i tekst*. – 2012. Vyp. 13. S. 15–21.
3. Zhovtobriukh M. A. *Mova ukrainskoi periodychnoi presy (kinets XIX – poch. XX st.): monohrafiia* / M. A. Zhovtobriukh. K.: Nauk. dumka, 1970. 304 s.
4. Shevchenko L. I. *Medialingvistyka v suchasniï Ukraini: analiz sytuatsii* // *Aktualni problemy ukrainskoi lingvistyky: teoriia i praktyka*. 2013. Vyp. 26. S. 3–12.
5. Zykun N. I. *Kultura movy ZMI i riven doviry do mediatekstiv* / N. I. Zykun // *Naukovi pratsi Kamianets-Podilskogo natsionalnogo universytetu imeni Ivana Ogiienka. Filolohichni nauky*. 2012. Vyp. 31. S. 63–66.
6. Serbenska O. A. *Pro rozroblennia ukrainskoi yurydychnoi terminologii* // *Radianske pravo*. 1958. No. 4. S. 106–112.